DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Galego

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G110V01505			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Dacosta Pérez, Fernando			
Profesorado	Dacosta Pérez, Fernando			
Correo-e	fernando.dacosta.perez@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos non impartidos en cursos anteriores ou que os complementan (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas do estudantado, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións

D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Liderado
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			C46	D1 D3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.			C43	D1 D3 D11 D13 D15 D16 D17
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A2 A3 A4		C43 C44 C46	D1 D2 D3 D9 D13 D15 D16 D17
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.			C44 C46 C48 C50	D1 D3 D13 D15 D16 D17
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua		B3 B6	C46	D1 D3 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1 A2 A3 A4 A5			D1 D2 D3 D13 D15
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1 A3 A4 A5	B3 B6	C48	D1 D2 D3 D7 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17

8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3 A4 A5	B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A2	B3 B6	C48	D1 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A2	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A2 A3 A4	B3 B6	C48	D1 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19

13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C45	D1 D3 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
14. Adquirir formación literaria.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D15 D17 D21
15. Comprender o feito literario.		B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D13 D15 D17 D21
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17 D21
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D21
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A2 A3 A4	B3 B6	C43 C48 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos
Tema

1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Oralidade e comunicación. Tradición oral	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor. 3.3. Recursos para a comunicación oral
4. Literatura	4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3 A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.
5. Creatividade	5. Exercicios de creatividade oral e escrita (sobre todo nas clases prácticas) 5.2. Reflexións críticas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Creación e corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	-Elaboración de textos (poético, narrativo, teatral, ensaístico) e comentario de textos: narrativa, poesía, teatro. -Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. -Orientacións sobre as lecturas.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións das/dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderase calquera dúbida ou cuestión do alumnado ao longo das sesións.
Resolución de problemas	Atendarase de forma individualizada ao alumnado, tanto nas sesións de clase práctica como nas titorías.
Traballo tutelado	Os traballos serán titorizados tanto nas clases prácticas como nas titorías.
Probas	**Descrición**
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado será atendido sempre que o precise no horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	- Análise e comentario (dun texto narrativo, poético ou teatral), elaboración da correspondente programación didáctica, propostas de cara á creatividade na aula. - Elaboración dun texto creativo (poético, narrativo ou teatral). - Presentación oral.	30	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B6 C43 C44 C45 C46 C48 C50 C51 D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Traballo tutelado	-Elaboración dun traballo tutelado relacionado co apartado 2 do programa, "Lingua e sociedade", que debe incluír unha parte de investigación empírica. - Presentación oral do traballo.	30	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B6 C43 C44 C45 C46 C48 C50 C51 D1 D2 D3 D6 D7 D8 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D21
Lección maxistral	Asistencia e participación	10	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B3 B6 C43 C44 C45 C46 C48 C50 C51 D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Proba escrita.	30	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B6 C43 C44 C45 C46 C48 C51 D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente á clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente a clase, ademais do exame, terá que realizar un traballo oral e outro escrito, sobre as temáticas acordadas co docente. Para facer media, no exame debe acadar como mínimo un 5 e nos traballos como mínimo un 3.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza á Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación poderían adaptaranse para alumnado do curso ponte.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Xerais, 2000

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Sotelo Blanco, 1998

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Xerais, 1998

Bibliografía Complementaria

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Galaxia, 2001

Fernández Rei, F., **Dialectoloxía da lingua galega**, Xerais, 1991

Rodari, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 1999

Moreno Cabrera, J. C., **La dignidad e igualdad de las lenguas**, Alianza, 2000

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

VVAA, **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII**, Hércules, 1997

Fernández Rial, Rosalía, **Aulas sen paredes**, Positivas, 2016

Alonso Pintos, Serafín; Muñoz Saa, Begoña; Sarmiento Macías, María Xesús, **Claro e seguido (1,2,3 e 4). Un enfoque comunicativo na didáctica da lingua**, Xerais, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Antropoloxía: Pensamento e cultura/O05G110V01401

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua galega/O05G110V01201

Lingua e literatura: Galego/O05G110V01505

Outros comentarios

A foto en Moovi debe permitir recoñecervos. Foto tipo carnet.

Acudide con gañas de descubrir, de aprender creando, de compaxinar o rigor académico co desfrute que debe proporcionar o coñecemento.

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).